

ז"ל בשם המדרש להבא בלידה יעקב לעצמו
לא הי' תאומים ממש ולכן כתב תומים **מסר**
שאלו לדיק ואחד רשע והיינו מפני שסי'
אחד לדיק ואחד רשע לא נולדו מטיפה אחת
אלא משתי טיפות משאי"כ בפרץ ורחם כפיכ
תאומים מלא שיהי' תאומים ממש ונולדו
מטיפה אחת ולכן בכ"מ בתאומים כיון שנולדו
מטיפה אחת ול"ס למיזל בטר ילידה אזלי'
בטר לידה והנולד ראשון הוא הבכור משאי"כ
ציעקב ומשנולד משתי טיפות אי"כ כללל
הוא דנוול ראשון נולד אחרון ולזאת ח"ש
מאר ד' רש"י ז"ל דיעקב שנולד ראשון ראה
לזאת ראשון דהרי העולם יראו שמולדו תאומים
ויסברו דהי' מטיפה אחת ככל תאומים ול"ס
למיזל בטר ילידה ומלי' בלידה ואי"כ כשילל
עשו ראשון יהי' עשו הבכור ובאמת הכא דהי'
בשתי טיפות ויעקב נולד ראשון ה"ה הבכור
כיון דאזלינן בטר ילידה לכן יעקב ראה לזאת
הראשון ג"כ כדי שיהי' הבכור ובתאומים כן
הוא וא"ש ד' רש"י ז"ל וגסמתי' מזה דברי
הגר"א ז"ל דאזלי' בטר ילידה דאי"כ דאזלי'
בטר לידה אי"כ כיון דכללל הוא דנוול אחרון
יאל ראשון אי"כ הרי עשו הבכור מדינא ואיך ראה
יעקב לעכב אותו אמנם לר' הגר"א ז"ל ח"ש
הכל דבאמת אם אינו תאומים דיש שתי ילדות
תמיד אזלינן בטר ילידה ובתאומים דל"ס
בכור לילידה אזלי' בטר לידה ולזאת הכא דנראה
לעין כל דהוא תאומים ובאמת לא הי' תאומים
הי' יעקב הבכור מדינא כיון דהי' הראשון
לילידה לכן שפיר ראה לזאת ראשון שיהי'
בכור גם לפי הבנת העולם דהי' תאומים ממש
ובזה ח"ש דברי הגמ' יבמות דע"ו דקאמר
על דוד אי מפרץ קאמי מלכא האי שהמלך
פרץ לו גדר ול"ע הכוונה ולהכיל נראה פשוט
כיון דפרץ יאל ראשונה והי' בכור ללידה
ממילא מגיע לו מלכות כיון דהוא הי' מלך
והבכור לו מגיע המלכות ואי"כ ממילא דוד
הוא מלכא :

וְרֵאִיתִי לרבינו הגאון ז"ל ציע"ד (דרות
פ"ו) שבי' בזה"ל והנה כבר
הסכימו הטבעים דא"א לאשה להטעבר תאומים
מביאה אחת רק משני ביאות וכי"כ רש"י גפי'
יעקב

במת הנכרי וא"ל יורשין דנעשה הפקר ממילא
ס"ל דל"ל טבילה ועי' מ"ש בדין הפקר דב"ב
בס' תמדת ישראל דיני ב"ב אות כ"ה ואכמ"ל
יחזק :

(ב) (ט"ו) **כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָאֶחָת**
וגו' וילדו לו בנים וגו' והי' הבן
הבכור לשנואה, בספר סערת אלי' כתב בשם
הגר"א ז"ל טוילנא שדוקדק בקראי דכתיב
וילדו לו בנים האהובה והשנואה נראה
דהאובה ילדה מקודם ואי"כ איך מסיים והי'
הבן הבכור לשניאה ומי' דלענין בכור לנחלה
תלי' בענין הילידה מי שהוא בכור לילידה
אע"ג דנולד אח"כ הוא הבכור ומעתה מדוקדק
המקרא וילדו לו בנים אע"ג דלידת בן
האהובה מקודם מ"מ הבן הבכור לשניאה כי
הוא ראשית אונו ומשכח"ל שכל על השניאה
קודם לכן וילדה לני' ואח"כ בא על האהובה
וילדה לו' דהי' לידת בן האובה קודם אעפ"כ
בן הבכור לשניאה אחר"כ, והנה כ"כ בכלי
תמדה פ' תולדות קושית העולם מדברי
המדרש והובא ברש"י ז"ל בקרא דואח"כ יאל
אחיו שכתב בשם המדרש דמה"ד הי' מעכב
מפני שיעקב הי' ראשון בילידה ורעה להיות
ראשון בלידה ויטול הבכורה מן הדין וקשה
כיון דאלא אחרון ע"כ הוא ראשון לילידה ואי"כ
ממילא הוא הבכור ואדרבה אם יאל ראשון
יסברו כולם דהי' שני לילידה ולא יטול חלק
בכורה כיון דכללל הוא דנכנס אחרון יאל
ראשון ועי"ש מה שכתבתי בזה דרך פלפול
ומה שנראה עיקר ביאור ענין זה דהנה
בלא"ה קשה על רבינו הגר"א ז"ל דאם נימא
דבכור לנחלה תלי' עיקר בילידה וכאמר
ברש"י ז"ל בשם המדרש דבתאומים
כללל הוא דמאר ראשון יאל אחרון אי"כ
לדיק להיות הדין בתאומים דהיולל אחרון הוא
הבכור ובאמת ההלכה אינו כן וכבר נתעורר
בזה הג' מלבוש ז"ל בהסכמתו לסי' עורה
שחר עי"ש מ"ש בזה אמנם לענין ברור
הדבר לפ"מ שאמרנו חז"ל בתאומים מטיפה
אחת נולדו אי"כ ל"ס כלל בתאומים לומר
דנכנס ראשון יאל אחרון וכן להיפך כיון דהילידה
מתאומים הוא מטיפה אחת אמנם כוונת רש"י